

PGB *match*

VOOR ZORG DIE BIJ U PAST

ASPERGER

Inleiding

De Oostenrijkse kinderarts Hans Asperger publiceerde in 1944 zijn eerste artikel over een groep kinderen en jongeren met een afwijkend gedragspatroon. Dit gedrag staat tegenwoordig bekend als de stoornis van Asperger. Het heeft lang geduurd voordat de ideeën van Asperger - oorspronkelijk gepubliceerd in het Duits - tot de Engelse vakliteratuur waren doorgedrongen. De stoornis van Asperger is in Nederland pas sinds de jaren tachtig bekend, Lorna Wing heeft deze term toen voor het eerst weer genoemd.

Mensen met de stoornis van Asperger hebben net als mensen met klassiek autisme problemen met sociale interactie. Ze vertonen beperkte patronen van gedrag, een beperkte belangstelling en een beperkt patroon van activiteiten. Het verschil is de spraakontwikkeling. Mensen met de stoornis van Asperger hebben een normale spraakontwikkeling. Maar dat wil niet zeggen dat ze geen communicatieproblemen hebben. Vooral met de meer subtiele sociale aspecten van communicatie hebben ze problemen. Mensen met de stoornis van Asperger hebben een normale of hoognormale intelligentie.

Zo kan een vierjarige met de stoornis van Asperger woorden gebruiken die niet bij een normale ontwikkeling horen waardoor hij erg wijs kan klinken. Er wordt dan vaak aangenomen dat het kind ook op andere gebieden vaardigheden heeft die goed ontwikkeld zijn. Dit is niet altijd het geval. Daar komt bij dat er voor een goed sprekend kind met een vorm van autisme geen vanzelfsprekend verband is tussen enerzijds wat iemand zegt te weten en te kunnen en anderzijds wat iemand doet en kan.

In de DSM-IV-TR wordt de stoornis van Asperger als volgt omschreven:

I. Kwalitatieve beperkingen in de sociale interactie, zoals blijkt uit ten minste twee van de volgende items:

- duidelijke stoornissen in het gebruik van veelvoudig non-verbaal gedrag, zoals oogcontact, gelaatsuitdrukking, lichaamshouding en gebaren om de sociale interactie te bepalen
- er niet in slagen met leeftijdgenoten tot relaties te komen die passen bij het ontwikkelingsniveau
- een tekort in het spontaan proberen met anderen plezier, bezigheden of prestaties te delen (bijvoorbeeld het niet laten zien, brengen of aanwijzen van voorwerpen die van betekenis zijn)
- afwezigheid van sociale of emotionele wederkerigheid

II. Beperkte, zich herhalende en stereotiepe patronen van gedrag, belangstelling en activiteiten, zoals blijkt uit ten minste één van de volgende items:

- sterke preoccupatie met één of meer stereotiepe en beperkte patronen van belangstelling die abnormaal is in intensiteit of aandachtspunt
- duidelijk rigide vastzitten aan specifieke niet-functionele routines of rituelen
- stereotiepe en zich herhalende motorische maniërisme (bijvoorbeeld fladderen, draaien met hand of vingers of complexe bewegingen met het hele lichaam) aanhoudende preoccupatie met delen van voorwerpen

III. De stoornis veroorzaakt in significante mate beperkingen in het sociaal of beroepsmatig functioneren of het functioneren op andere belangrijke terreinen

IV. Er is geen significante algemene achterstand in taalontwikkeling, bijvoorbeeld het gebruik van enkele woorden in het derde levensjaar, communicatieve zinnen in het vierde levensjaar

V. Er is geen significantie achterstand in de cognitieve ontwikkeling of in de ontwikkeling van bij de leeftijd passende vaardigheden om zichzelf te helpen, gedragsmatig aanpassen (anders dan binnen sociale interactie) en nieuwsgierigheid over omgeving.

VI. Er is niet voldaan aan de criteria van een andere specifieke Pervasieve ontwikkelingsstoornis of schizofrenie.

Soms worden PDD-NOS en de stoornis van Asperger als minder ernstige vormen van het spectrum aangeduid, omdat deze mensen vaker een normale intelligentie hebben of zelfs hoogbegaafd zijn. Niets is minder waar. Allen in het spectrum hebben ernstige problemen en dezelfde hulpvraag. HFA of wel hoger functionerend autisme is niet hetzelfde als hoogbegaafd. Eerst dacht men dat vrijwel alle mensen met Asperger hoogbegaafd waren, maar dat blijkt, nu men meer weet over autisme, niet waar te zijn. HFA wordt nu nog wel gebruikt als er een normale intelligentie is. HFA of wel hoger functionerend autisme is niet hetzelfde als hoogbegaafd.

In het algemeen heeft het Asperger syndroom (AS) gemeen met autisme dat er een speciaal type van communicatiegebrek en sociale ongerijmdheid is. Mensen met het Asperger syndroom hebben een betere communicatie en taalgebruik en passen zich beter aan aan hun omgeving.

Ook binnen het autisme spectrum zijn veel variaties. Sommigen laten extreem moeilijk gedrag zien, anderen niet en zijn eenvoudig te sturen. Sommigen hebben leerproblemen en doen het slecht op school en anderen halen academische of universitaire diploma's.

Asperger mensen hebben vaak interesse voor 1 speciaal iets. Zij kunnen daar dan ook over blijven vertellen ook als de ander er geen interesse voor heeft of toont. Asperger mensen ervaren prikkels door ogen, oren of voelen anders, overweldigender. Zo sterk zelfs dat ze er door in paniek kunnen raken. Een kriebelende trui kan onoverkomelijk zijn. Aan de andere kant kan pijn bv. als niet hinderlijk ervaren worden.

De Asperger individu wil graag "gewoon" zijn en leert sociale routines aan. Hij lijkt nu gewoon maar heeft hard moeten werken om te bereiken wat de ander als vanzelf al had, en valt soms snel terug in oude patronen. Dat lukt alleen met hard werken en motivatie. Niet ieder Asperger individu kan bijna-normaal gedrag aanleren. Soms wordt onaangepast gedrag door de gemeenschap toch als normaal gezien, zoals het rechte trekken van je ondergoed in gezelschap. Dat doet iedereen toch wel eens.

Vroeger was het zo dat alleen de klassieke autisten herkend werden. Tegenwoordig herkent men ook de mildere vormen. Binnen het Asperger syndroom zijn duidelijke en minder duidelijke gevallen. De laatste komt het meeste voor.

Bron: Nederlandse Vereniging Autisme
Outsider